

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravištvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Določniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Volilni shod v Šmartnu pri Slov. Gradci.

V nedeljo, dne 8. decembra ob treh popoldne je poročal deželni poslanec, prečastiti gospod dr. Franjo Šuc v Mostnarjevih prostorih v Šmartnu pri Slov. Gradci o našem deželnem zboru in njegovem in svojem lastnem delovanju v deželnem zboru.

Akoravno je zima hudo brila in morajo gospodarji za starega leta dan svoje „groše“ hranjevati, bilo je le prav lepo število mož z volilno pravico iz Šmartinske, Legenske in Golavabuške občine, kojim je bil ta shod odmejen, in še celo iz Podgorce so k zborovanju prišli.

V svojem, dve uri trajajočem govoru je blagi gospod deželni poslanec omenjal starih stanovskih deželnih zborov, deželnega zbora od leta 1848, o cesarskem patentu, danem 26. svečana 1861, o deželno-zborskem volilnem redu in njegovi krivici za Slovence; o političnem spanju Štirskih Slovencev leta 1861, kajti le Ptujkega volilnega okraja kmečke občine so bile že takrat probujene in so si blagega Mih. Hermana za poslanca izvolile.

Na podlagi imenika za vsako volilno dobo sem od leta 1861. kazal nam je preč. govornik, kako se je narodna zavest med Štirskimi Slovenci vzbujala, tako da so si pri zadnjih volitvah za deželni zbor vsi slovenski volilni okraji le same Slovence za poslance imenovali. Tudi po nemškem Štajarji so leta 1861 bili sami nemško-liberalci izvoljeni, pa tudi tam se je začelo daniti in danes štejemo 11 konservativnih nemških poslancev.

Na to nam je popisaval posamezne stranke v deželnem zboru in njihovem naporu. Ni mogoče tukaj vsega popisati, kar je nam povedal o delovanju deželnega zbora sploh, o delovanju slovenskih poslancev in o svojih lastnih, samostalnih interpelacijah in predlogih, to se mora slišati, moram le opomniti še, da tudi g. dr. Radajevega predloga nič ni pozabil, da bi se znanprej vselej jeden Slovenec v deželni odbor

izvolil. — Po končanem govoru zadoneli so gromoviti „živio-klici“ po dvorani. Na to vstane g. Haus in se zahvaljuje v kratkih besedah gosp. poslancu za njegov trud. G. Vavken izrazi v jedrnatih besedah zaupanje g. poslancu. G. Kristan, po domače Cotlar, bivši večletni župan Legenski, tudi izreka g. poslancu zahvalo in zaupanje in v daljšem govoru oboje vtemeljuje, na kar vsi pričujoči v dokaz, da so z govornikom jednih misli, ustanejo in g. poslanca gromovito z „živio“ pozdravijo.

G. Filip Kristan je še končno prošnjo izrazil, da bi g. poslanec se dal pri prihodnjih volitvah zopet voliti. To prošnjo stavi tudi Luka Stermčnik, po domače Šume in popisuje, kaj da je g. poslanec za okraj itd. dobrega storil; celo zbirališče se vzdigne za toto prošnjo. G. poslanec se zahvaljuje za zaupanje in pravi: Sicer sem se že v boji za naše pravice postaral, in sem ravno zaradi političnega delovanja, kakor Vi sami najbolj veste, veliko grenkega pretrpel, — vsiljeval, pravi, se za poslanca ne bom, — ako bi pa videl, da z menoj lažje proderete, kakor s katerim drugim kandidatom, bom volitev sprejel in kolikor mogoče, bom vselej vestno za občni blagor, za koristi mojih volilcev in za povzdigo našega milega naroda delal. Ta izjava bila je z živahno pohvalo sprejeta. S tem je bilo poročilo končano, mi pa smo še dalj časa v prijateljski ljubezni skupaj ostali in smo se o raznih rečeh pogovarjali. Splošno se je želja izrekala, da bi se tukaj o tej reči še enkrat poročalo, pa v godnejšem času, da bi se še drugi možje mogli zborovanja vdeležiti.

R.

Izvolitev lavantinskih škofov.

(Dalje.)

V soboto, dne 26. oktobra se je ob 11. uri popoldne v stolni cerkvi vršilo slovesno potrdjenje. Na škofijskem tronu sedijo nadškof; prisotni so pa bili: stolni kapitol v polnem številu, c. kr. namestnik, župan in podžupan Solno-

graški, naši lavantinski gostje in veliko število drugih duhovnikov in posvetne gospode.

Kakor so vsi obredi v sv. cerkvi jako modro osnovani, tako je tudi pri škofijskem potrjenju upeljana navada, da izvoljenemu škofu ponudijo prokuratorja ali opravnika, ki mesto izvoljenega škofa to opravi, kar bi sicer on sam moral storiti. Za novega škofa pa bi namreč vsekako težavno bilo, da bi se sam priporočal v potrjenje, da bi sam svoje zasluge povdarjal, in svoje življenje opisaval; za to pa mesto škofa opravitelj poprejme besedo, da to izgotovi.

Našemu novemu škofu so postavili za opravnika dr. Matijo Kaserer-ja, profesorja bogoslovja v Solnogradu. On je tedaj odprl svoja zgovorna usta in je nagovoril knezonadškofa. V svojem govoru najprej omenja smrt rajnega kneza in izvolitev novega škofa; potem dokazuje iz zgodovine, kako si je nadškofija pridobila pravico, lavantinske škofo voliti in potrjevati; na dalje podaja natančni življenjepis novega škofa, navaja službe, katere so opravljal in povdarja čednosti in zasluge, katere so opravljali in povdarja čednosti in zasluge, katere so si nakupili.

Vsega tega pa jaz tukaj ne ponavljam, ker sem o omenjeni pravici Solnograške osrednje stolice že zgorej govoril, a življenje prečastnega je že bilo v tem listu in tudi v drugih domačih listih vrlo popisano.

Omenim le, kako je govornik svojo besedo končal. Rekel je: „Danes ni treba več dosti besed, da tvoji milosti, prevzvišeni nadškof, priporočim svojega kneza, ker je od Tebe zavoljo svojih zaslug in čednosti že knezoškofom lavantinskim imenovan in je temu imenovanju tudi Njih veličanstvo, presvitli cesar nemudoma pritrditi blagovolil. Vendar dve reči med drugimi naj smem omeniti, in sicer prvič: tisto pristrčno in sinovsko ljubezen, katera je mojega prečastnega gospodarja vezala z rajnim knezoškofom Jakobom Maksimilijanom, kateremu je bil na potovanji šestokrat zvest spremljevalec, a doma dostikrat priljubljen gost, kateremu je do dobrega zaupal; in drugič: popolno znanje obojih jezikov, nemškega in slovenskega, in zbog tega moj premilostni gospodar ne bo v svoji škofiji sprejet kot inostratec in tujec, ampak kakor domačin in dobri znanec, kateremu se bodo duhovniki in ljudstvo z zaupanjem približali, ker ga bodo razumeli, in kateri bodo zbog tega zamogel vsakega poslušati in vseh želje poizvedeti, in to brez — tolmača.“

Potem opravitelj terja, naj nadškof pred vsem veli listino imenovanja, katero je biležnik izgotovil, prešteti. Nadškof zapovejo: „Naj se prešteje!“

Na to opravnik nadaljuje: „Ker se tedaj od dneva imenovanja in do sedajne ure ni nič

pripetilo, kar bi tebe, prevzvišeni knez in nadškof zamoglo nagniti, da bi svoj sklep preklical, zavoljo tega ponižno in nujno prosim, da delo, katero si pričel, dovršiš, in imenovanega škofa lavantinskega slovesno potrditi, ter po stari pravici Solnograške stolice zakonito postaviti blagovolíš.“ Nadškof odgovorijo: „Naj tedaj stopi naprej!“ (Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Celjske okolice. (Ni čne razumejo.)

Due 12. decembra vršila se je v občinski hiši Celjske okolice zopet jedna burka v slavo naših „nemških“ občinskih očetov. Kakor je bralcem „Slov. Gosp.“ še v spominu, ovrgla se je bila prvotna volitev v naš občinski zastop v drugem razredu zategadelj, ker si je bila nemškutarska stranka protipostavno izmolzla večino; znano je tudi, s kakimi sredstvi, strastnim agitovanjem so se hoteli nasprotniki Slovencev zopet usesti na stole, s katerih so bili pahnjeni. Vsled zmage narodne stranke pri volitvi meseca julija t. l. odklenkalo je tudi njihovemu gospodarstvu in ošabnosti. Misleč, da se jim na vsak način mora izpolniti srčna želja — ali pa morebiti želja Celjskih mogotcev — pritožili so se na namestništvo, češ, da slovenska stranka ni postavno izvoljena. S to pritožbo pa so si položili krono na svojo domisljavo glavo, kajti ravno oni so bili, ki so vodili volitev, razsojevali o veljavnosti in neveljavnosti glasov in pooblastil. S tem, da so vložili pritožbo, pokazali so toraj, da sami sebi ne verjamejo, da so znali volitev tako voditi, kakor to postave predpisujejo. Reveži! — Ta čudna pritožba je šla na namestništvo in se od meseca julija do sedaj, menda vsled njene temeljitosti (!) na veliko čudo obeh strank še ni rešila. Toda občinskemu predstojniku in njegovim, večinoma kmečkim „Nemoem“ začelo se je tožiti po občinskih sejah, kjer so mogli tako lahko pokazati svojo modrost in da so „Nemci“, ki celo nemški znajo: „miza tiš, riba fiš“ itd. Sklicali je toraj sejo občinskega odbora, ter k njej povabil svoje „nemške“ — če tudi že davno izbacjene — odbornike drugega razreda, ki so prišli na to povabilo „sedet“, ali bolje rečeno, od sej slovo jemati. Slovenski odborniki tretjega razreda se seveda niso hoteli vdeležiti občinske seje, h kateri so bili povabljeni možje, ki nimajo nikake pravice več udeleževati se občinskih posvetovanj in sklepov, ter so v opravičenje poslali k tej seji vlogo, v kateri so razložili, zakaj se ne vdeležijo in zakaj smatrajo to sejo kot protipostavno. Slavni zborovalci pa so porabili hitro to lepo priliko, da so se še enkrat korenito osmešili pred vsem svetom. Zapisali so si na zadnjo stran te vloge lepo ubožno spričevalo, češ, da se je ta vloga v seji